

VÝKONNOSTNÉ ZMLUVY SAV 2024–2026

Ukazovatele výkonnostnej zmluvy

Ústav slovenskej literatúry SAV, v. v. i.

Základné informácie o v. v. i.

Názov

Ústav slovenskej literatúry SAV, v. v. i.

Štatutárny zástupca

Mgr. Ivana Taranenková, PhD.

Adresa

Dúbravská cesta 5812/9 , 84104 Bratislava

Kontaktné údaje

Ivana.Taranenkova@savba.sk

Webová stránka

<http://www.uslit.sav.sk/>

TEMATICKÝ OKRUH: EXCELENTNÝ VÝSKUM

Významné publikačné výstupy vedeckého výskumu

Ukazovateľ

Priemerný ročný počet excelentných vedeckých publikačných výstupov (osobitne kapitol v monografiách).

Východisková hodnota

Ročný priemer počtu excelentných výstupov v rokoch 2020-2023: 0,25
(1 kapitola vo vedeckej monografii vydanom vo významnom zahraničnom vydavateľstve za 4 roky).

Navrhovaný cieľ do konca roka 2026

Ročný priemer počtu excelentných výstupov v rokoch 2024-2026: 1,66
Okrem iných publikačných výstupov ide najmä o plánovanú prípravu knižnej publikácie v renomovanom zahraničnom vydavateľstve s výrazným editorským a autorským podielom Ústavu slovenskej literatúry SAV, v. v. i. (5 autorských kapitol a editorská príprava).

Zdôvodnenie (max. 500 slov)

Ústav slovenskej literatúry SAV sa vo výskume zameriava na domácu kultúru, v súlade s odporúčaniami medzinárodného panelu v akreditácii v poslednom období pracuje na navýšení podielu medzinárodných publikačných výstupov.

V súčasnosti pripravujeme a máme naplánovaných niekoľko výstupov (kapitoly v zahraničných monografiách) u renomovaných zahraničných vydavateľov. Ide o typ výstupu, ktorý má pre náš odbor väčší význam ako článok v časopise, lebo ponúka priestor pre komplexnejšiu prezentáciu výskumu (čo však neznamená, že sa o takýto typ výstupov nesnažíme). Zároveň participácia na príprave zahraničnej publikácie prináša možnosti ako uviesť výskum slovenskej literatúry do medzinárodného priestoru a rozvinúť aj ďalšie spolupráce.

Vzhľadom na publikačnú prax si príprava a vydanie tohto typu publikácie vyžadujú dlhšie časové obdobie, preto pri formulovaní cieľov vychádzame z tých publikačných projektov, ktoré máme v takom štádiu rozpracovanosti, aby boli reálne publikované do konca roka 2026.

V roku 2025 vydáme anglickojazyčnú monografiu v renomovanom vedeckom vydavateľstve McGill-Queen's University Press (Kanada). Kolektívna monografia predstavuje anglojazyčnému publiku komplexný obraz slovenskej literatúry, uvádza ju do globálnych kontextov a vstupuje do dialógu s medzinárodnou vedeckou komunitou. Ide o prvé podujatie takéhoto typu od roku 1997 (kniha Petera Petra *History of Slovak Literature*), a preto má pre náš odbor výrazný význam. Zároveň prináša i nový pohľad na slovenskú literatúru po roku 1989 a prispieva k poznaniu v rámci literárnovednej slovakistiky, a to doma i v zahraničí. Ústav sa na publikácii (podľa domácich kritérií ide o editovanú knihu) autorským podielom cca 50 percent – ide o 5 kapitol autorov a autoriek z našej inštitúcie, takisto sa podieľal aj editorsky (budeme vykazovať kapitoly).

McGill-Queen's University Press, druhé najväčšie kanadské akademické vydavateľstvo, je v databáze Nordic List na úrovni 1, ale v iných rankingoch je na rovnakej úrovni ako vydavateľstvá uvedené v tejto databáze na úrovni 2 (upozorňujeme zároveň na špecifický charakter Nordic Listu, kde sa podľa vyjadrenia jeho administrátorov zohľadňuje prínos vydavateľstva/výstupu pre škandinávsku komunitu).

Na publikácii sa podieľajú i experti zo zahraničia (Kanada, USA, Veľká Británia) – kvalitatívne je to nepochybne významný výstup. Zároveň do medzinárodného prostredia prináša dôležitý poznanie týkajúce sa problematiky literatúr strednej a východnej Európy.

Slovenská literatúra ako literatúra „malej“ kultúry má limitované možnosti takejto komplexnej prezentácie v medzinárodnom vedeckom prostredí, pričom publikácia vyjde v hardbackovom, paperbackovom i elektronickom vydaní – bude teda dostupná pre širokú anglickojazyčnú akademickú i kultúrnu verejnosť.

(Aktuálne pracujeme aj na ďalších na ďalších kapitolách (minimálne dvoch) pre významné zahraničné vydavateľstvá (zahrnutých do Nordiclíst 2), ktoré sú súčasťou širšie koncipovaných publikačných projektov a sú vo vysokom štádiu rozpracovanosti. Je veľká pravdepodobnosť, že vyjdú do konca roka 2026, čo je sledované obdobie, ale vzhľadom na štandardy trvania produkcie tohto typu publikácií v našich odboroch to nevieme zaručiť).

TEMATICKÝ OKRUH: EXCELENTNÝ VÝSKUM*Významné patenty a iné významné výstupy***Ukazovateľ**

Príprava koncepcie a realizácia originálneho projektu – digitálneho archívu so zameraním na výskum slovenskej literatúry písanej ženami.

Východisková hodnota

V súčasnosti nemá ústav výstup v oblasti digitálnych projektov, plánovaný projekt by bol prvý svojho druhu z dielne ústavu.

Navrhovaný cieľ do konca roka 2026

Pripraviť do konca roka 2026 koncepciu vytvoriť digitálny archív zameraný na výskum slovenskej literatúry písanej ženami-autorkami – počnúc dielom autoriek staršej literatúry po koniec 20. storočia.

Zdôvodnenie (max. 500 slov)

Do konca roku 2026 Ústav slovenskej literatúry SAV, v. v. i., pripraví digitálny archív mapujúci slovenskú literatúru písanú ženami (od autoriek staršej literatúry po koniec 20. storočia).

V rámci odboru ide o oblasť, ktorá nie je v súčasnosti dostatočne vyskúmaná, v prípade starších literárnych období a 19. storočia ide dokonca v mnohých prípadoch o „biele miesta“ vo výskume. Projekt poskytne súhrnné biografické a bibliografické údaje, bibliografiu doterajšej vedeckej reflexie problému. Zdigitalizuje i literárne pamiatky písané ženskými autorkami. Neobmedzí sa len na oficiálne texty, ktoré boli v obehu, ale zmapuje i priestor, kde sa mohla kreativita ženských autoriek prejavovať. Ide predovšetkým o tzv. egodokumenty (listy, denníky).

Projekt sa však neobmedzí len na sprístupnenie údajov, ale využije i vizualizácie, ktoré poukážu na vzájomné prepojenia autoriek. Taktiež prinesie i výskumné impulzy – analýzy kľúčových diel slovenských autoriek, resp. autoriek pôsobiach na Slovensku.

V kontexte globálneho literárnovedného výskumu patrí problematika ženskej kreativity, autorstva, k mimoriadne exponovaným témam. Týmto projektom sa pridáme ku krajinám, ktoré s pomocou digitálnych nástrojov realizujú výskum v tejto oblasti. Digitálny archív, ktorý sprístupní korpus textov, bibliografiu k nim, ako i teoretickú reflexiu ženského písania, plánujeme realizovať dvojjazyčne, v slovenskej i anglickej verzii, čím sa nám otvorí možnosti zapojiť sa do medzinárodného výskumu, ako i do konkrétnych projektov.

TEMATICKÝ OKRUH: KVALITNÉ VÝSKUMNÉ PROSTREDIE

Kariérny rozvoj a stabilizácia post-doktorandských pozícií

Ukazovateľ

Podiel FTE postdoktorandov na celkovom FTE vedeckých pracovníkov a pracovníčok.

Východisková hodnota

Podiel postdoktorandov na celkovom FTE vedeckých pracovníkov a pracovníčok ku koncu roka 2023: 12,6 % (3 postdoktorandi).

Navrhovaný cieľ do konca roka 2026

Dosiahnuť 15,26 % postdoktorandských miest z celkového FTE vedeckých pracovníkov a pracovníčok (4 postdoktorandi).

Zdôvodnenie (max. 500 slov)

V súčasnosti má inštitúcia 3 postdoktorandov/postdoktorandiek, čo predstavuje 12,6 % z celkového FTE vedeckých pracovníkov a pracovníčok (23,8 FTE).

Do konca roka 2026 plánujeme zvýšiť počet postdoktorandov/postdoktorandiek, a to na 4. Bude to predstavovať zvýšenie podielu postdoktorandských miest k celkovému FTE vedeckých pracovníkov a pracovníčok na 15,26 %.

Postdoktorandom rozumieme mladého výskumníka do 7 rokov po získaní doktorského titulu. Navýšenie počtu postdoktorandov v našej výskumnej inštitúcii predstavuje strategický krok s dlhodobými prínosmi pre budúcnosť slovistiky. Zvýšenie ich podielu nám môže pomôcť zvýšiť výskumnú kapacitu, rozšíriť naše výskumné projekty, zvýšiť počet publikácií a rozšíriť sieť časopisov, kde naši výskumníci a výskumníčky publikujú. Zároveň prispievajú k zabezpečeniu kontinuity disciplíny a k potenciálu rozvoja a budúcnosti oboru vo všeobecnosti.

TEMATICKÝ OKRUH: KVALITNÉ VÝSKUMNÉ PROSTREDIE

Veková vyváženosť a rodová rovnosť

Ukazovateľ

Podiely početnosti príslušných skupín zamestnancov a zamestnankýň.

Východisková hodnota

K 31. 12. 2023 bol celkový počet vedeckých pracovníkov/pracovníčok 22, z toho podiel menej zastúpeného pohlavia predstavoval 45,5 %.

Navrhovaný cieľ do konca roka 2026

Udržať podiel menej zastúpeného pohlavia medzi vedeckými pracovníkmi/vedeckými pracovníčkami minimálne na úrovni 40 %.

Zdôvodnenie (max. 500 slov)

Zmena vychádza z potreby presnejšieho a relevantného sledovania rodovej vyváženosti vo výskume. Pôvodné podiely sa počítali na celú inštitúciu vrátane nevedeckých pracovníkov/pracovníčok, čo však presne nevypovedá o stave rodovej rovnosti vo vedeckom prostredí. Ako podstatnejší ukazovateľ rovnováhy vo výskumnom prostredí sa javí podiel jednotlivých pohlaví na množine vedeckých pracovníkov/vedeckých pracovníčok, na ktorý sa zameriava navrhované nastavenie parametra Veková vyváženosť a rodová rovnosť. Navrhovaná úprava teda zohľadňuje priamo vedecké jadro pracoviska, pričom cieľ – udržať minimálne 40 % zastúpenie menej zastúpeného pohlavia – sa vzťahuje k špecifikovanej množine vedeckých pracovníkov/vedeckých pracovníčok.

K 31. 12. 2023 bol celkový počet vedeckých pracovníkov/pracovníčok 22, z toho podiel menej zastúpeného pohlavia predstavoval 45,5 %. Výsledkom personálnych zmien súvisiacich s odchodmi vedeckých pracovníkov do dôchodku už k 31. 12. 2024 podiel menej zastúpeného pohlavia predstavoval 40 % z celkového počtu 20 vedeckých pracovníkov.

Naším cieľom je udržať tento stav do konca roka 2026. Pri hodnotení tohto cieľa považujeme za relevantné, že v SR je podiel študentiek odboru slovenský jazyk a literatúra, prípadne literárna veda, podstatne vyšší ako podiel študentov (napr. na Univerzite Komenského v Bratislave sa podiel študentiek slovenského jazyka a literatúry pohybuje približne medzi 80 % až 85 %), čo sa premieta aj do malého podielu doktorandov a postdoktorandov oproti doktorandkám a postdoktorandkám v odbore teórie a dejín slovenskej literatúry. Vzhľadom na tento fakt sa domnievame, že cieľ zachovať podiel početnosti viac a menej zastúpeného pohlavia medzi výskumnými pracovníkmi/pracovníčkami 60:40 možno hodnotiť ako realistický a vyvážený.

Poznámka:

Zmena ukazovateľa bola schválená Hodnotiacim panelom výkonnostných zmlúv pre 3. oddelenie vied SAV v novembri 2025.

TEMATICKÝ OKRUH: SPOLOČENSKÝ DOSAH VÝSKUMU

Vzdelávanie

Ukazovateľ

Počet osobohodín zapojenia/účasti na vzdelávacích aktivitách v rámci kontinuálneho vzdelávania učiteľov slovenského jazyka a literatúry.

Východisková hodnota

Počet osobohodín zapojenia/účasti predstaviteľov a predstaviteľiek cieľových skupín rokoch 2021 –2023: 403

Navrhovaný cieľ do konca roka 2026

Navýšenie počtu osobohodín zapojenia/účasti minimálne o 10 percent a kvalitatívne obohatenie programu vzdelávania.

Zdôvodnenie (max. 500 slov)

Ústav slovenskej literatúry SAV, v. v. i. už niekoľko rokov organizuje vzdelávacie aktivity v podobe interpretačných a metodologických seminárov pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry.

Ide o celoročnú aktivitu, ktorá vrcholí v letných mesiacoch dvojdnovým podujatím Letná škola učiteľov, oslovuje však aj iné cieľové skupiny. Na vzdelávacích podujatiach sa zúčastňujú pedagógovia a pedagogičky z celého Slovenska, vrátane študentov slovakistiky.

Adresnosť podujatia (cieľové skupiny):

Pedagógovia základných škôl

Pedagógovia stredných škôl

Pedagógovia vysokých škôl

Pracovníci metodicko-pedagogických centier a iných kultúrno-vzdelávacích inštitúcií

Žiaci a študenti

Ide o podujatie, ktoré je prostriedkom priamej diseminácie poznatkov z výskumu do pedagogickej praxe. V období rokov 2024-2026 máme zámer navýšiť počet účastí a rozvíjať tento typ vzdelávania. V sledovanom období plánujeme rozšíriť tento cyklus podujatí – k súčasnej jarnej, letnej, zimnej „edícii“ pridať jesennú a zároveň prizveme k spoluúčasti na podujatí ďalšie vedecké a kultúrne inštitúcie (múzeá a knižnice), čím zvýšime jeho impakt, pričom budeme rozširovať podujatie o interdisciplinárne presahy.

TEMATICKÝ OKRUH: KVALITNÉ RIADENIE VEDY A VÝSKUMU

Každá v.v.i. vypracuje podklady pre štyri typy ukazovateľov a tieto podklady predloží príslušnému hodnotiacemu panelu pri hodnotení plnenia výkonnostných zmlúv 2024–2026.

Ukazovateľ: Stratégia a akčný plán

V.v.i. si vypracuje/aktualizuje svoju stratégiu, ktorú predloží príslušnému hodnotiacemu panelu najneskôr do 30. júna 2025 (v.v.i., ktoré majú vo výkonnostnej zmluve podmienku povinného spájania, predložia vypracovanú stratégiu do 30. júna 2026).

Výstup: *Aktualizovaná stratégia v.v.i. (do 30. júna 2025, resp. 2026 v prípade spájajúcich sa organizácií).*

Podklad pre hodnotiaci panel: Správa Ústavu slovenskej literatúry SAV, v.v.i. hodnotiaca implementáciu stratégie a akčného plánu v.v.i. v rokoch 2024–2026.

Ukazovateľ: Ľudské zdroje

Podklad pre hodnotiaci panel: Správa v.v.i. o nakladaní s ľudskými zdrojmi na v.v.i. v období 2024–2026.

Ukazovateľ: Výkazníctvo a kontrola

Podklady pre hodnotiaci panel: Výročné správy v.v.i. za roky 2024, 2025, príp. 2026, stanoviská Ekonomicko-technického odboru Úradu SAV a vedenia príslušného oddelenia vied SAV a pod.

Ukazovateľ: Implementácia riadiacich štruktúr a kvalita riadenia

Podklady pre hodnotiaci panel: Správy o (príp. zápisnice z) činnosti vedeckej a správnej rady v.v.i. za roky 2024, 2025, príp. 2026, správa o činnosti medzinárodného poradného panelu v.v.i. za obdobie 2024–2026, správy o činnosti dozornej rady v.v.i. za roky 2024, 2025, príp. 2026 (vypracované dozornou radou v.v.i.) a pod.